

VOORZITTER Gerald Cartigny, MN

DEELNEMERS Anette Andersson, SEB Investment Management (geïntroduceerd door UBP)
Han Dieperink, Rabobank
Michael Lewis, Deutsche Asset Management
Erik Jan Stork, APG Asset Management

Deze discussie is tot stand gekomen in samenwerking met Deutsche Asset Management en SEB Investment Management (geïntroduceerd door UBP).

CRISES BIEDEN OOK KANSEN

Door Hans Amesz

Tijdens het seminar Disruptive Innovation & Long Term Investing werd een paneldiscussie gehouden over hoe om te gaan met de versturende kracht van klimaatverandering op de beleggingsportefeuille.

Volgens het Parijs- of klimaatakkoord moet de opwarming van de aarde beteugeld worden. Hoe kom je te weten of dit gebeurt? Via het meten van de CO₂-voetafdruk of gewoon door je te houden aan de gestelde doelen van de klimaatconferentie?

Anette Andersson: 'Ik denk dat je het allebei moet doen, om de eenvoudige reden dat er geen methodologie bestaat om te meten hoe verschillende asset classes daadwerkelijk kunnen bijdragen aan het streven om de opwarming van de aarde beperkt te houden tot 1,5 graad. Over beursgenoteerde bedrijven bestaat inmiddels veel informatie op dit gebied, maar hoe zou je dat bijvoorbeeld bij private equity moeten meten of bij de volledige kredietportefeuille van een bank? Wij meten de CO₂-voetafdruk van bijna al onze aandelenportefeuilles, en we beginnen nu te kijken naar hoe we bedrijfsobligaties kunnen meten. Er zijn momenteel enkele meet-initiatieven ontwikkeld, maar de methodologie is er niet echt. Als je meet, kun je tenminste de trend zien en hopelijk zijn we op de juiste weg. En ik denk dat je slim moet zijn als je belegt, want als je gezond verstand gebruikt, weet je in principe wat je moet vermijden. Ik zeg niet dat je fossiele brandstof volledig zou moeten vermijden, want de wereld is nog altijd afhankelijk van fossiele brandstofenergie, maar je moet slim zijn in hoe je investeert in dit soort bedrijven of sectoren. Je moet dus meten en transparant zijn. In Zweden is in een overeenkomst tussen asset owners en asset managers vastgelegd dat en hoe er gemeten moet worden. Klanten kunnen ons vergelijken met onze collega's, nagaan of onze wereldwijde portfolio's het beter of slechter doen in vergelijking met portfolio's van andere asset managers.'

Er bestaat geen methodologie om te meten hoe verschillende asset classes daadwerkelijk kunnen bijdragen aan het streven om de opwarming van de aarde beperkt te houden tot 1,5 graad.

Leidt meer transparantie ertoe dat vermogensbeheerders, aanbieders of klanten overstappen van het ene naar het andere fonds?

Andersson: 'Ja, dat zien we. Sommige fondsbeheerders zeggen dat ze hun portefeuille opnieuw willen afstemmen. Zij kunnen in een database kijken om te weten te komen wat het gevolg van een bepaalde belegging voor de CO₂-voetafdruk van de portefeuille is. Wij zeggen niet tegen onze managers dat ze ergens niet in mogen beleggen, dat is hun verantwoordelijkheid. Uiteindelijk is de manager verantwoordelijk voor het rendement van het fonds en moet hij antwoord geven op vragen van klanten.'

Moeten we dit soort informatie uit concurrentieoverwegingen voor onszelf houden of moeten we het delen met andere marktpartijen?

Erik Jan Stork: 'We moeten natuurlijk samenwerken en informatie delen, uiteraard niet door klanten uit het oog te verliezen. In feite zijn ook klanten en asset owners vaak geïnteresseerd in het delen

van kennis en proberen zij bij te dragen aan het neerzetten van standaarden en ervoor te zorgen dat we allemaal dezelfde kant oplopen. Neem bijvoorbeeld de zogenoemde Exxon Resolution on Climate. De grootste oliemaatschappij ter wereld is door aandeelhouders gedwongen meer open te zijn over de impact van klimaatbeleid op haar activiteiten. Dat is gebeurd op de Algemene Vergadering van Aandeelhouders en kon alleen maar lukken doordat een zeer brede basis van mainstream beleggers gemobiliseerd kon worden. Die hebben duidelijk gemaakt wat zij met elkaar willen. Voor bedrijven is dit ook beter, want die krijgen nu niet meer twintig verschillende vragen die zij een voor een moeten beantwoorden. We zien dat er bij beleggers een verschuiving plaatsvindt van meer samenwerking op het gebied van engagement naar samenwerking op sectorniveau met betrekking tot vragen als: hoe kunnen wij als financiële sector instrumenten ontwikkelen om klimaatrisico's te integreren in onze dagelijkse activiteiten? Er vindt een omslag plaats van als het ware achterom- naar vooruitkijken. Hoe kunnen we kijken naar de allocatie van kapitaal en de richting waarin het bedrijf zich beweegt? En hoe kunnen we omgaan met het beoordelen van scenario's? Uiteindelijk moeten we ook meer toe naar het denken in termen van risico's en opportuniteiten, weg van het eigen gedrag van bedrijven naar de business waarin zij zitten, want daardoor worden uiteindelijk de cashflows gegenereerd.'

Is de fysieke en sociale schade van klimaatverandering iets waar wij als beleggers rekening mee moeten houden?

Michael Lewis: 'Absoluut. Toen de Montreal Pledge in 2014 werd vastgelegd, wilden veel beleggers de CO₂-voetafdrukken van hun beleggingen meten en in sommige gevallen die

We kunnen nu bedrijfsscores integreren met betrekking tot de exposure naar catastrofale klimaatgebeurtenissen om meer veerkrachtige beleggingsportefeuilles te construeren.

blootstelling verminderen. Dit weerspiegelde het feit dat naarmate de inspanningen van de overheid om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen toenamen, het nog duidelijker werd dat koolstofrijke uitstoters binnen de economie waarschijnlijk het meest kwetsbaar waren vanuit het oogpunt van investeringen. In zekere zin werd dit bevestigd door de aanzienlijke neerwaartse herprijzing van de waarderingen van wereldwijde kolenbedrijven. Hoewel dit de traditionele aanpak van beleggers is om de transitierisico's van klimaatverandering aan te pakken, hebben investeerders er tot nu toe mee geworsteld hoe ze de onmiddellijke dreiging van fysieke klimaatverandering in hun beleggingen aan kunnen pakken. Om deze kloof te dichten, zijn we een partnership aangegaan met Four Twenty Seven, een toonaangevend adviesbureau voor het klimaat, om de fysieke effecten van klimaatverandering in beleggingsportefeuilles nauwkeuriger te monitoren en aan te pakken. Dit is bereikt doordat Four Twenty Seven de fysieke locaties van meer dan een miljoen bedrijfsfaciliteiten wereldwijd in kaart heeft gebracht en vervolgens heeft beoordeeld in hoeverre zij worden beïnvloed door klimaatgevaren als hittegolven, overstromingen en cyclonen. We kunnen nu bedrijfsscores integreren met betrekking

tot de exposure naar catastrofale klimaatgebeurtenissen om meer veerkrachtige beleggingsportefeuilles te construeren.'

Valt te verwachten dat de toezichthouder zal ingrijpen?

Lewis: 'Centrale banken zijn in toenemende mate gefocust op de risico's voor de financiële stabiliteit als gevolg van klimaatverandering. In mijn eigen land heeft de Bank of England deze risico's expliciet gecommuniceerd in 2015, wat een krachtige boodschap naar partijen op de financiële markten was. Voor de asset management industrie in het bijzonder zijn inspanningen om ESG en met name klimaatrisico's te integreren in de core portfolio's meer wijdverbreid. Echter, een deel van de uitdaging lag in een gebrek aan openbaarmakingen van bedrijven ten aanzien van de klimaatrisico's van hun activiteiten. Dit is de reden waarom het werk van de Task Force for Climate-related Disclosure belangrijk is: zij kunnen meer accurate, transparante en vergelijkbare gegevens genereren met betrekking tot klimaatrisico's. In Nederland heeft De Nederlandsche Bank eveneens benadrukt hoe klimaatgerelateerde risico's een bedreiging vormen voor de Nederlandse financiële sector en een belangrijk onderdeel zijn geworden van de toezichthoudende rol die de centrale bank speelt binnen het financiële systeem.'

Hoe kun je particuliere klanten bewust maken van bijvoorbeeld de energietransitie of andere trends in verband met klimaatverandering?

Han Dieperink: 'De verschillende crises op het gebied van klimaat, milieu, voedsel, water en inkomen, hebben meer met elkaar te

Veel problemen kunnen worden opgelost door in de juiste ontwikkelingen te investeren en zaken te mijden die door deze trends verstoord kunnen worden.

maken dan we denken. Crises bieden ook kansen. Ik denk dat wij, als beleggers, meer naar de kansen moeten kijken om crises op te lossen. Centraal in deze oplossing staat de energietransitie. Geholpen door de IT (informatietechnologie)-revolutie zullen in de toekomst de marginale kosten van energie naar nul tenderen. Dit zal de samenleving sterk veranderen. Als je kijkt naar deze veranderingen, moet je je bij met name langetermijninvesteringen op bijvoorbeeld infrastructureel gebied afvragen of dit verstandig is. Kunnen we nog steeds in gaspijplijnen investeren als we over dertig jaar geen gas meer nodig hebben? Als de marginale kosten van energie wegvallen is niet alleen energie gratis; je kunt dan onbeperkt schoon water produceren. Ook voedsel bestaat voor een groot deel uit energie. Met gratis energie los je ook de klimaat- en de milieucrisis op. Veel problemen kunnen dus worden opgelost door in de juiste ontwikkelingen te investeren en zaken te mijden die door deze trends verstoord kunnen worden. Er zijn volop mogelijkheden om te investeren en er kan nog veel meer geld naar dergelijke zaken worden gealloceerd. Neem bijvoorbeeld robottechnologie, die zal vrijwel zeker een rol spelen bij deze energierevolutie. Ik ben er vast van overtuigd dat het focussen op investeringen op de lange termijn zal bijdragen aan het maken van de juiste beleggingskeuzes en het daarnaast zal helpen bij het oplossen van deze crises.' «

